

seeeeeeeeeeeeeeeee
ANDREA BRÆIN HOVIG.

seeeeeeeeeeeeeeeee
VANESSA
SVARTMO

Andrea Bræin Hovig
Vanessa Svartmo

Gyldendal

HELVETE heller. Kapittel én, for svarte.

SATAN! Jeg øver. Jeg øver meg på å si sånt høyt. Har egentlig øvd i det stille en stund, men nå er det satans på tide å få opp volumet. Nå skal jeg i hvert fall skrive kukord som BALLEFAEN og GIGARASSHØL med store bokstaver og se på det som en JÆVLA bra startrakett. Onde og aggressive ord som skal vise idioter hvor skapet skal stå.

Jeg er nødt til å se langt faen forbi at jeg her og nå skriver i en KLADDEBOK og ikke på en satans snasen laptop. Dette er hakke meg min eneste sjanse, og jeg må drite i format og satse på innhold. For jeg hadde nettopp en åpenbaring: Jeg er nederst. På planeten. Når det kommer til lykke. Jepp, dette sto jeg jaggu og tenkte for noen timer siden: Jeg er kloden Tellus' mest ulykkelige menneske. Banna bein. Og under den nylånte haugen min av biblioteksbøker mynta på folk som er cirka femtiåtte

år, fant jeg denne retro kladdeboka. Har fått den på skolen for å greie ut om både det ene og det andre, men nå tar jeg jammen meg tak i dette klorbleika spetakkelet og begynner å skrive egne greier. Blir sikkert bare søppel, men det får ballefaen meg bare bære eller briste.

Og ikke bare har jeg hatt denne nådeløse åpenbaringa, men jeg har også møtt en fyr som ikke kontinuerlig sa «æsj» i mitt nærvær, OG vært på biltur med en far som viser nye takter. Så hvis ikke denne dagen kickstarter en SATANS ny vei i vellinga, gjør ingen dag det. Nå blir det vellingskvett bortover gater og torg, for Vanessa Svartmo skal FAKTA FAEN bli ny.

Ok. Ferdig med tøffe seg-miniintro.

På vei hjem fra biblioteket i formiddag skulle jeg innom videobutikken for å leie en DVD. Ja, et sånt fysisk format, altså. Titanic. Deichman holder seg åpenbart for god til å ha filmer i hylla som inneholder en låt med Céline Dion, og jeg klandrer dem ikke. Så det er bare å dra fram de få kronene jeg har, og oppsøke det garantert siste utleiestedet på den nordlige halvkule. Helt dustete, selvfølgelig, er jo ingen som leier DVD-er lenger. Bortsett fra de som er veldig gamle, så klart, og aldri har hørt om nedlastinger eller world wide web. Men mamma og jeg har selvsagt ingen smart-tv eller noe, så da er jeg jo stuck i denne gammeldagse dritten. I hvert fall: vi snakker gamle Titanic. Har sikkert sett den hundre ganger. Burde jo ha kjøpt den, men det blir ikke det samme. Liker litt at dama bak disken ser på skjermen at jeg har leid den skikkelig mange ganger. Da tenker hun kanskje at jeg er veldig romantisk og lengter etter en

annen tid eller noe sånt. Eller at jeg kanskje er en rømt amish, og at selv en DVD er rystende moderne for en som meg, men at akkurat denne filmen må til for å få meg til å holde ut savnet etter en helt spesiell amishgutt. Som antakelig heter Obediah.

Uansett. Jeg ville si et kukord høyt der jeg sto ved disken. Sånn at noen hørte det. No more invisible girl, liksom. Jeg hadde planlagt å si det idet jeg fant ut at jeg hadde «glemt» leiekortet mitt. «Fitte, kortet ligger hjemme.» Sånn som det. Her skulle det leies uten kort, for svarte. Jeg visste presis hvordan jeg skulle si det: mens jeg himla med øynene og så opp i taket. Men det gikk ikke så bra. Det var merkelig nok kø. Først tenkte jeg at det var bra, at da kunne jo flere få høre hvor casual jeg var, hvor lite preget av samfunnets normer jeg gadd å være. Men så ble jeg jo så klart dritnervøs og klam i hendene. Bra det er plast på sånne DVD-cover, hvis ikke ville det vært bulkete når jeg skulle slenge det nonchalant på disken. Hadde ikke hjulpet særlig med kukord da.

Min tur. Hjertet hamra så jeg var sikker på at det hørtes i hele lokalet. Jeg la coveret på disken. Det klistra seg litt til hånda. Æsj, dårlig start. Dama bak disken åpna det og begynte å lete i en skuff etter filmen. Jeg tok fram lommeboka, sjekka nedi der og himla med øynene. «Fitte, kortet ligger hjemme.» Stemmen hakka seg liksom opp og hørtes ikke bra ut. Sånn tynn og sprø. «Hæ?» sa miss døvhørt. «Har du leiekort?» Dama så tvers igjennom meg og hadde ikke hørt en dritt. Selvfølgelig har jeg leiekort, din møkkakjerring, hva tror du? Har jeg ikke leid filmer her i månedsvis, kanskje? Du skal være dritglad for at det

i det hele tatt fortsatt finnes noen som leier sånne forhistoriske DVD-er. Uten oss er du konk før helgen. Konk går du snart uansett. Horekjerring. Det hadde vært noe, det. Å si horekjerring så alle hørte det. Det hadde gitt respekt, skulle jeg tro. No more «har du leiekort?» da.

«Ja, eh ... men jeg har glemt det hjemme. Unnskyld ... ehm ... jeg kan løpe hjem og hente det?»

Helvete. Det var akkurat dette som ikke skulle skje: jeg som sier unnskyld og løper av gårde. Men jommen hørte jeg ikke pipestemmen min fortsette:

«Jeg bor rett ved her, det går kjempefort. Beklager masse.»

Jeg kjente svetten renne langs ribbeina, og den sløve dama stirra meg plutselig rett inn i øynene. «Ja, det må du nesten. Skulle tatt seg ut om vi leide ut DVD-er til folk uten leiekort, må jo ha en viss kontroll her. Neste!»

Hadde plutselig ikke lyst til å leie film likevel, men nå måtte jeg vel. Nå sto jo hun demente dama og venta på meg og leiekortet mitt. Jeg forta meg hjemover. Nektet å løpe, prøvde å holde stilen, men tenkte at jeg så ut som en sånn kappgangfrue. Jeg låste meg inn og merka den velkjente hjemmelukta i entreen. Folk sier at man ikke kan kjenne sin egen huslukt, men for noe vrøvl. Denne stanken var tilgjengelig for alle.

Kortet lå pent og pyntelig i gangen og liksom erta meg. Verste hva-var-det-jeg-sa-kortet. Jeg snuste ut i lufta og skjønnte at mamma lå på sofaen i stua. Hørte snorkinga òg. Umulig å se film da. Ikke ville jeg vekke henne, og ikke ville jeg se film med henne heller, hvis jeg skal være ærlig. For da kom hun til å dra pleddet rundt seg, myse

og spille interessert. Kommentere skuespillerne og fortelle om den gangen hun var på nachspiel sammen med Bjørn Sundquist. At det var ville greier og sånn. Skulle ønske hun i stedet lurte på hvorfor jeg ikke var på skolen. At hun spurte etter karakterene mine og fikk rynke mellom bryna hvis jeg sa de var dårlige. At hun ringte til en av de andre mammaene i klassen og diskuterte fram og tilbake hva de skulle gjøre med oss. Men nei da. Min mamma ligger bare og stinker for tida. Og «for tida» har jaggu meg vart i en evighet nå.

Det har blitt slengt ut ulike diagnoser om mamma fra legestanden opp igjennom, men å påstå at det er et eller annet med henne som mildt sagt går opp og ned, ville ikke være å overdrive. Mamma veksler mellom sengeliggende, engstelig pinnedyr og utadvendt, gira valp. Hilsen dyrerikets flotte metaforleksikon.

Jeg forlot det sovende pinnedyret og løp som en gal tilbake til dinosjappa, var så stressa ved tanken på at DVD-dama venta på meg. Så for meg at det hadde dukka opp 200 gamliser som skulle låne film, og at de hadde køa seg opp rundt kvartalet. Men hver gang de peip om fortgang, kunne dama bak disken opplyse dem om at de alle var pent nødt til å vente på en viss Vanessa Svartmo som hadde glemt leiekortet sitt. Gamlingene himla med øynene over det jålete navnet. Vanessa. Hvem tror hun at hun er? En prinsesse i et Disney-eventyr, eller hva? Akkurat det der kunne jeg faktisk ha sagt meg enig i. Er utrolig flau over fornnavnet mitt, det ligger liksom noen føringer der. Noen forventninger om en viss popularitet i et eller annet miljø. Og i tillegg til forventningene ligger det også noen helt klare begrensninger. Vanessa som

miljøvernminister? Tror ikke det.

Foreldrene mine må ha hatt hodet i nattmössan da de knota seg fram til det navnet der. Er mer fornøyd med etternavnet mitt da. Svartmo gir liksom løfter om både det ene og det andre. Om bra greier. Men typisk nok har jo det ingen tanke bak. Bare slektsautomatikk.

Anyway. Tilbake til tapersjappa. Og selv om jo 200-stykk-fantasien min selvfølgelig bare var rot, var det utrolig nok en liten kø fortsatt. DVD er åpenbart det hete nye. Ser filmen min ligge på disken og skulle ønske jeg bare kunne begynne denne drittdagen på nytt. Stiller meg lydlig opp bakerst i den lille køen.

Foran meg står det en gutt. Eller mann. Hva pokker sier man om en fyr på min egen alder? Jeg ser at han er fin. Det lyse håret hans er sånn flatt bak som det blir når man har ligget på rygg og stirra opp i taket. Jeg får plutselig lyst til å grine. Får lyst til å spørre om hvorfor han ikke er på skolen, han heller. Hvorfor han står i kø i en loservideosjappe i stedet for å løse kompliserte likninger sånn at han kan studere medisin seinere. Det går ikke av seg selv, vil jeg si.

Se på meg, blir aldri i verden noe slags kontor på denne jenta. Ingen kolleger eller «kullinger», som visstnok er et fast uttrykk blant tidligere studenter når de snakker om andre smartiser de studerte sammen med i gamle dager, og som nå har overtatt roret både her og der.

Og det er der og da det slår meg at jeg kanskje er nederst. HELT nederst, altså. På bunn på kloden. Ikke som i sulten eller dødssyk, ikke som i dehydrert eller analfabet, men sånn lykkemessig. Herregud. Jeg må bare

komme meg ut herfra og la denne erkjennelsen synke inn. Det har den fortjent. Det er jo ikke hver dag at en femtis ser selve livet inn i hvitøyet. Men jeg blir stående. Klarer ikke å komme meg ut av butikken engang.

Det blir guttens tur. Og da skjer det noe himla rart. Han spør flate meg om de har Titanic inne. Er det mulig? Den olde jentefilmen! Han fant den ikke i hylla, sier han. Dama peker bedrevitende på coveret på disken og sier at det siste eksemplaret er holdt av. Det skal hun jammen meg ha. Hun holder den faktisk av til meg. Den fine fyren sier at det var synd og greier, og skal til å gå ut av butikken, da jeg sier det. At den egentlig er holdt av til meg, men at han godt kan få mitt eksemplar. Jeg har sett den så mange ganger likevel. Hjertet mitt dunderer hardt, og jeg er sikker på at han skal le av meg. Angrer dødsens på at jeg sa noe i det hele tatt. Må jobbe med attituden min hvis det skal bli noe av denne forvandlinga jeg ønsker meg. Ikke mer «bare ta den, du» fra nå av. Banna bein.

Men han blir glad, ser det ut som. Og idet jeg snur for å vende tapertrynet mitt hjemover mot det absolutte ingenting som venter der, spør han jammen meg om jeg vil se den sammen med ham. Sånn helt rett fram.

Det første jeg tenker, er at han sikkert er gæren, og at han har våpen og sadoutstyr hjemme som han skal prøve ut på meg så fort han får sjansen, men så driter jeg i det. Gir en lang finger til angstfantasier og min totalt på bunnen ræva selvtillit. Tror jeg blir så lykkelig for at det skjer noe overraskende i min favør, at jeg glemmer å si «nei takk, din psyko».

«Ok,» sier jeg.

Ikke åkei, altså, men bokstavlydene O og K. Sier litt om hvor faen jeg ga i alt akkurat da. OK er det ingen under hundre år som sier. Og så blir jeg med fyren. Sånn helt rett fram.

Der. Der var jeg i gang. Det passa alvorlig bra å begynne et skriveprosjekt her. Grandios selverkjennelse pluss bli med type hjem. Det sistnevnte var så langt ute og uprøvd at det kunne sette i gang hva som helst. Dette kan være introen til alt det fine som har begynt å skje i livet mitt, eller introen til en tekst som utgis post mortem og som blir så svart at den både får 18-årsgrense og vedlagte lykkepiller. Hadde det ikke kommet noe overraskende og minipositivt nå, skal jeg love at det ikke hadde blitt noe skriving. For hva skulle jeg skrevet om da, liksom. De grå og kjipe dagene mine? Da ville det blitt som en av de Ung i dag-bøkene mamma har spart på fra hun var ungdom. De står i hylla hjemme, fillete og flekkete. Der er det bare svart og jævlig, og ungdommene prostituerer seg og går på strøket i eininga. Men jaggu skal jeg ikke få i gang et mikrolys i tunnelen her. Jeg skal gi bønn gass i denne ugly kladdeboka og tenke at jeg får sving på det. På det å leve, altså.

Hvor var jeg? Jo: fin fyr med meg ved siden av seg, på vei ut av butikken.

Det er en sånn sprakende sensommerdag da fargene er ekstra sterke. Vi blir stående og glo litt ut i lufta og kope som to mutes, og det er like før jeg begynner å plystre eller noe annet sinnssykt, da han sier: «Vi stikker hjem til deg a'.»